

Autoritářství & poslušnost vůči autoritě

POLb1107

10. 11. 2020

Role osobnosti

- Dominantní téma po WWII
- Otázky ohledně kořenů autoritářství
- Existují predispozice k fašismu?

Osobnost

- Predispozice determinující postoje, hodnoty, chování atd..
- Pravidelnosti v tom, jak lidé reagují na nejrůznější stimuly
- Unikátní pro každého jedince
- Stabilní v čase
- Ovlivňuje chování i postoje

Autoritářská osobnost

- Adorno, Frenkel-Brunswick, Levinson, & Stanford 1950 (Berkley)
- *The Authoritarian Personality*
- Psychoanalytický přístup
- Existuje forma osobnosti, která je autoritářská
- Jsou v USA lidé s fašistickými dispozicemi?

Autoritářská osobnost

- Autoritářství vychází z konfliktů v dětství
- Přísná výchova vede k potlačování pudů
- V důsledků trestů se děti těmto pudům vyhýbají
- Závislost na autoritě

Autoritářská osobnost

- Studie v Kalifornii
- Kvantitativní i kvalitativní data
- Rozhovory a klinické testy
- Konstrukce několika škál
- sklon k fašismu měří tzv. F-škála
 - Měření předsudků a sklonů k fašistickým myšlenkám

Autoritářská osobnost (Adorno)

- Konvencionalismus
- Autoritářská submise
- Autoritářská agrese
- Ani-intracepce
- Pověřčivost
- Drsnost a síla
- Destruktivita a cynismus
- Projektivita
- Sexualita

Kritika

- Co levicoví autoritáři?
- Chybná konstrukce škály
- Omezený vzorek
- Nekontrolují možné intervenující proměnné
- Martin 2001 – celý koncept je chybný, co lidé, kteří jsou uprostřed?
- Problematická je psychoanalýza

Pravicové autoritářství

- Bob Altemeyer (1981, 1988, 1996)
- *Right-Wing Authoritarianism RWA*
- Analýza postojů
- Překonává psychoanalýzu
- Snaha vyhnout se chybám Autoritářské osobnosti

Pravicové autoritářství RWA

- **Autoritářská submise**
- **Autoritářská agrese**
- **Konvencionalismus**

- Měření pomocí Likertovy škály
 - 30 položek v obou směrech
 - Snaha o vysokou míru konsistence měření (podle něj to F-škála nedělá)
 - <https://openpsychometrics.org/tests/RWAS/>

RWA

- Zdroj: geny i socializace
- Je to psychologický rys, nikoliv politický – funguje bez ohledu na politický kontext

RWA

- Autoritáři:
 - Podporují nezákonné akty vlády
 - Méně podporují práva a svobody
 - Méně citliví k porušování práv ze strany autority
 - Měkčí tresty pro autority
 - Tvrdší tresty pro devianty/lidi porušující zákon
 - Více etnocentričtí
 - Nepřátelští k homosexuálům
 - Spíše přijímají tradiční náboženské postoje
 - Spíše jako fundamentalisté
 - Tradiční gender role
 - Konformní k sociálním normám
 - Tendence k sociálnímu konzervatismu
 - Blíže k politické pravici

RWA

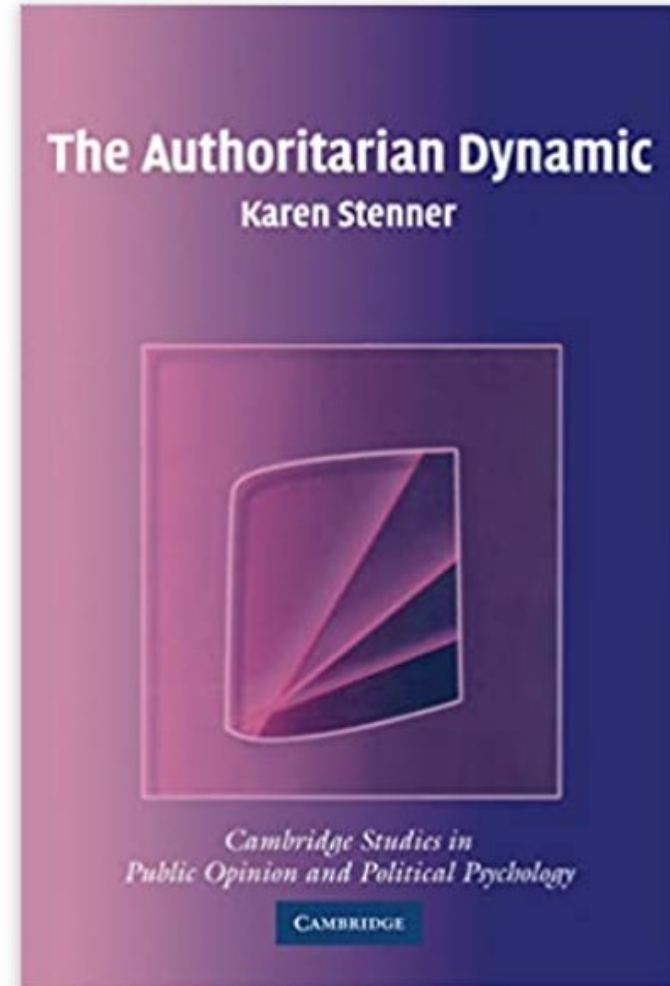
- Nekritické myšlení
- Přijímají protichůdná fakta
- Svět jako nebezpečné místo
- Spíše zpochybňují argumenty nesouhlasící s jejich postoji, nezpochybňují to, čemu věřit chtějí

LWA (Conway et al. 2017)

- Left-Wing Authoritarianism (LWA) Scale
- For the following questions, please answer on a 1–7 scale, where 1 = “I disagree completely,” 4 = “neutral/undecided,” and 7 = “I completely agree.”
- _____1. Our country desperately needs a mighty and liberal leader who will do what has to be done to destroy the radical traditional ways of doing things that are ruining us.
- _____2. Christian fundamentalists are just as healthy and moral as anybody else.
- _____3. It's always better to trust the judgment of the proper authorities in science with respect to issues like global warming and evolution than to listen to the noisy rabble-rousers in our society who are trying to create doubts in people's minds.
- _____4. Christian Fundamentalists and others who have rebelled against the established sciences are no doubt every bit as good and virtuous as those who agree with the best scientific minds.
- _____5. The only way our country can get through the crisis ahead is to get rid of our “traditional” values, put some tough leaders in power who oppose those values, and silence the troublemakers spreading bad (and so-called “traditional”) ideas.
- _____6. There is absolutely nothing wrong with Christian Fundamentalist camps designed to create a new generation of Fundamentalists.
- _____7. Our country needs traditional thinkers who will have the courage to defy modern progressive movements, even if this upsets many people.
- _____8. Our country will be destroyed someday if we do not smash the traditional beliefs eating away at our national fiber and growing progressive beliefs.
- _____9. With respect to environmental issues, everyone should have their own personality, even if it makes them different from everyone else.
- _____10. Progressive ways and liberal values show the best way of life.
- _____11. You have to admire those who challenged the law and the majority's view by protesting against abortion rights or in favor of reinstating school prayer.
- _____12. What our country really needs is a strong, determined leader who will crush the evil of pushy Christian religious people, and take us forward to our true path.
- _____13. Some of the best people in our country are those who are challenging our government, supporting religion, and ignoring the “normal way” things are supposed to be done.
- _____14. We should strongly punish those who try to uphold what they claim are “God's laws” about abortion, pornography, and marriage, when they break the actual laws of the country in order to do so.
- _____15. There are many radical, immoral Christian people in our country today, who are trying to ruin it for their religious purposes, whom the authorities should put out of action.
- _____16. A Christian's place should be wherever he or she wants to be. The days when Christians are submissive to the conventions of this country belong strictly in the past.
- _____17. Our country will be great if we honor the ways of progressive thinking, do what the best liberal authorities tell us to do, and get rid of the religious and conservative “rotten apples” who are ruining everything.
- _____18. With respect to environmental issues, there is no “ONE right way” to live life; everybody has to create their own way.
- _____19. Christian Fundamentalists should be praised for being brave enough to defy the current societal and legal norms.
- _____20. This country would work a lot better if certain groups of Christian troublemakers would just shut up and accept their group's proper place in society.

Stenner 2005

- **Autoritářská dynamika**
- Autoritářství v kontextu prostředí
- Existují katalyzátory autoritářství
 - Normativní hrozby (ohrožení identity naší skupiny, ohrožení pocitu jednoty)
- V období normativních hrozeb více autoritářské postoje k rasové diverzitě, politickému nesouhlasu a morální deviaci
- Jiná konceptualizace než Altemeyer (jak se mají vychovávat děti?)

Hetherington a Weiler 2009

- Opačná logika
- Míra autoritářství se liší
- V období hrozeb se rozdíl snižuje
- U lidí s nízkou úrovní autoritářství se projevy AP zvyšují
- Reakce na hrozby, u lidí s vysokou úrovní AP jsou citliví na hrozby neustále
- Zvýšená hrozba v nějaké oblasti znamená větší poptávku po řešeních, která nastolí pořádek

Perrin 2005

- Analýza dopisů do redakcí novin v USA po 9/11
- Vzestup autoritářství ale i antiautoritářství
- Autoritářství a antiautoritářství jsou součástí politické kultury, projevují se společně

Oesterreich

- Autoritářství vychází ze socializace v dětství a schopností vyrovnávat se s hrozbami
- Jde o zvyk uchýlit se k autoritě v kritických situacích.
- Jde o osobnostní rys, nikoliv postojovou charakteristiku
- Kritika Adorna i Altemeyera
- Vlastní škála

- **Vždy dělám věci stejně.** X Rád zkouším nové věci.
- **Když se někomu něco stane, mám sklon si říkat: “Dobře mu/jí tak!”** X Soucítím s lidmi, kterým se něco stane.
- Rád/a potkávám nové lidi. X **Nerada potkávám nové lidi.**
- **V nových a neznámých situacích si nepřipadám dobře.** X **Mám rád/a nové a neznámé situace.**
- **Mám sklon se přiklánět k silnější straně.** X Často jsem na straně slabších.
- Mám rád změnu. X **Nemám rád změnu.**
- **V konfliktech ustupuji, ale vyhledávám odplatu.** X Konflikty řeším přímo.
- **Obdivuji dominantní lidi.** X Lidmi, kteří se snaží ostatním dominovat, opovrhují.
- **Lidi, kteří nejsou na mé straně, jsou proti mně.** X Umím přijmout lidi, kteří nejsou na mé straně.
- **Snažím se vyhýbat kontaktu s lidmi, kteří jsou odlišní.** X Mám rád/a kontakt s lidmi, i s těmi odlišnými.
- **Mám rád/a skupiny, ve kterých je vše zorganizováno.** X Mám rád/a skupiny, ve kterých si členové vše organizují sami.
- **Když na mě lidé závisí, ráda/a jim to dávám najevo.** X Když na mě lidé závisí, nedávám najevo.
- Rád/a se přidávám k lidem, které neznám. X **Mezi lidmi, které neznám, se cítím nepříjemně.**
- Obdivuji lidi, kteří se dokáží vzdát. X **Myslím, že lidé, kteří se vzdají, jsou slaboši.**
- **Chci mít poklidný život.** X Chci mít zajímavý život.
- Mám rád spontánní lidi, i když jsou někdy nepředvídatelní. X **Mám radši lidi, jejichž chování lze vždycky předvídat.**
- Mám problém plnit příkazy, o kterých nejsem stoprocentně přesvědčen/a. X **Nemám problém s plněním příkazů, ani těch, o jejichž užitečnosti nejsem přesvědčen/a.**
- Cítím lítost vůči lidem, kteří mají velké problémy. X **Necítím lítost vůči lidem, kteří jsou ve velkých problémech.**
- Vždy se snažím naučit něco nového. X **Stačí mi to, co už znám.**
- **Rozčilují mě lidé, kteří zpochybňují věci, které jsou dobře zavedené.** X Obdivuji lidi, kteří zpochybňují věci, jež jsou dobře zavedené.
- **Plním příkazy nadřízených, i když o nich nejsem přesvědčen/a.** X Snažím se vyhnout příkazům, o kterých nejsem přesvědčen/a.
- Rád/a jsem konfrontován/a s novými myšlenkami. X **Nejsem rád/a konfrontován/a s novými myšlenkami.**
- **O těch pro mě nezákladnějších otázkách nediskutuji.** X Myslím, že se můžu naučit něco nového i když jsou v sázce pro mě nejzákladnější otázky.

Sociálně dominantní orientace SDO

- Pratto, Sidanius, Stallworth, & Malle 1994
- Chtějí pochopit opresi vůči skupinám
- Minimalizace skupinových konfliktů vytvořením konsensu o dominantních ideologiích, které udržují nerovnost.
- Mýty legitimizující hierarchii
- Stabilizace a normalizace oprese skupin
- Některé mýty naopak egalitářské – co vede k jejich odmítání?

SDO

- **do jaké míry člověk chce, aby jeho skupina dominovala ostatním**
- Postojová orientace, 14 položek na škále
- Jak chceme organizovat vztahy ve společnosti?
- Lidé s vysokým skórem SDO jsou pro hierarchickou organizaci
- Určuje ochotu brát na sebe určité role (hierarchické)

Sociální dominance

- Vyšší u mužů
- Tendence k sociálnímu konzervatismu
- Patriotismus
- Kulturní elitářství
- Etnické přesudky
- Sexismus
- Politicko-ekonomický konzervatismus
- Podpora armády

Duální model

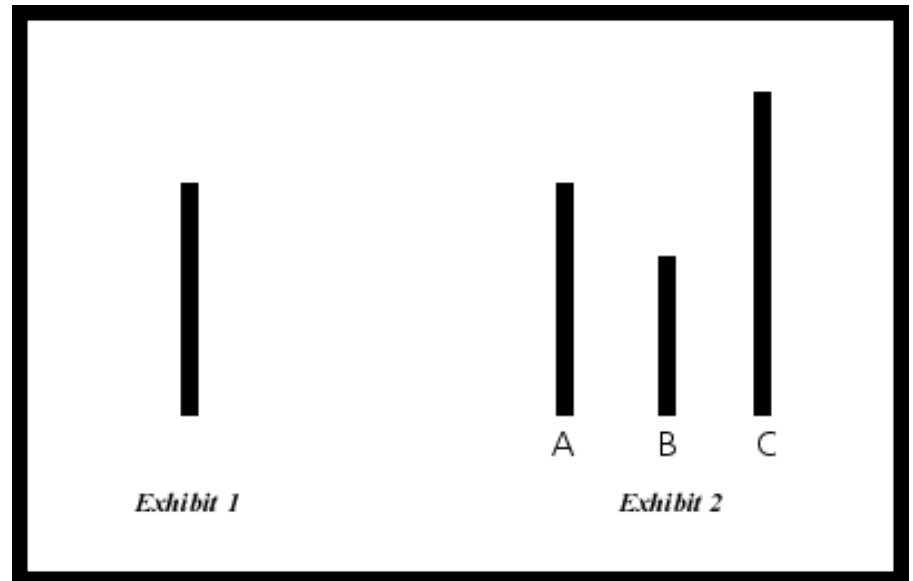
- J. Duckitt
- RWA i SDO jsou podobné ale ne stejné, vyjadřují různé motivace k předsudkům
- RWA: požadavek větší společenské bezpečnosti, determinován tendencí ke konformitě a názorem, že svět je nebezpečné místo
- SDO: spíše soutěživý prvek, vede k tendenci o sociální dominanci nad ostatními skupinami. Negativní spíše k podřízeným skupinám

Postoje k imigraci

- Různé typy motivace k předsudkům vůči imigrantům
- Různé typy předsudků
 - RWA: souvisí s kriminalitou
 - SDO: souvisí s ekonomickými tématy (Cohrs a Stelz 2010)
- RWA: negativní postoje k imigrantům kvůli strach z nedostatečné asimilace, odporu převzít společenské normy
- SDO: strach, že se asimilují a smažou rozdíly

POSLUŠNOST AUTORITĚ

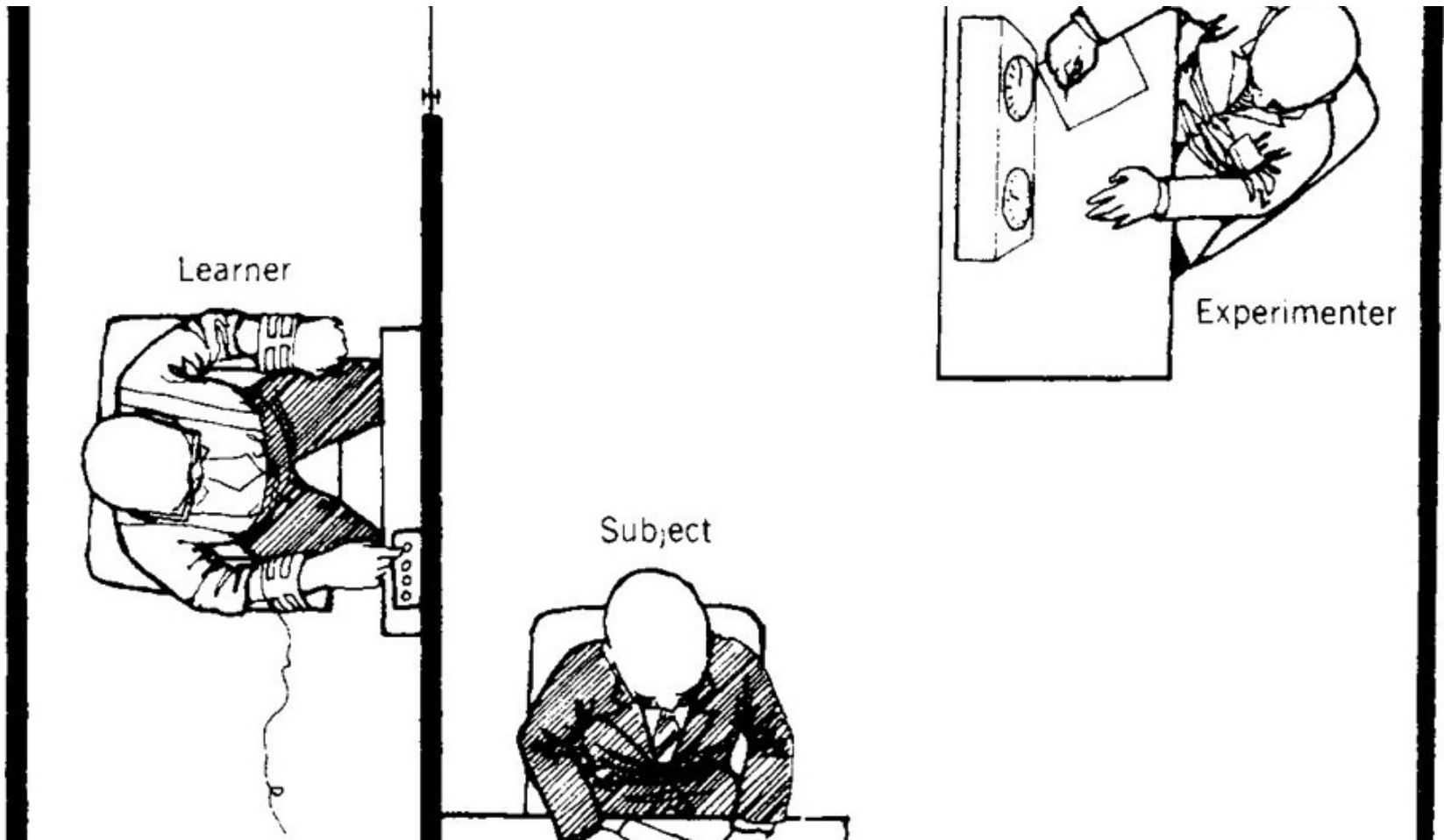
- Stanley Milgram
- Sociální psycholog, téma poslušnosti
- Vychází z poznatků o konformitě Salomona Asche

Milgram

- Jak funguje konformita?
- Chtěl vědět, jak daleko jsou lidé schopní zajít, když jim autorita říká, ab udělali něco proti vlastním predispozicím
- Umisťuje subjekty do situace, ve které se jejich predispozice oslabují

Milgramův experiment

Milgramův experiment

- Predikce psychiatrů a psychologů
 - 0,125 % participantů bude ochotných dát maximální šok
 - Průměrný maximální šok 125 V

Milgramův experiment

- Ve skutečnosti:
 - 63 % participantů jdou až do maxima (450V)
 - Průměrný maximální šok: 375 V

Experiment #11

- Možnost zvolit šok:
 - Průměrný maximální šok = 75 V
 - 1/40 subjektů zvolil 450 V (3%)

Experiment #8

- Ženy:
- 65 % vydrželo až do maxima 450 V
- Průměrný maximální šok = 375 V

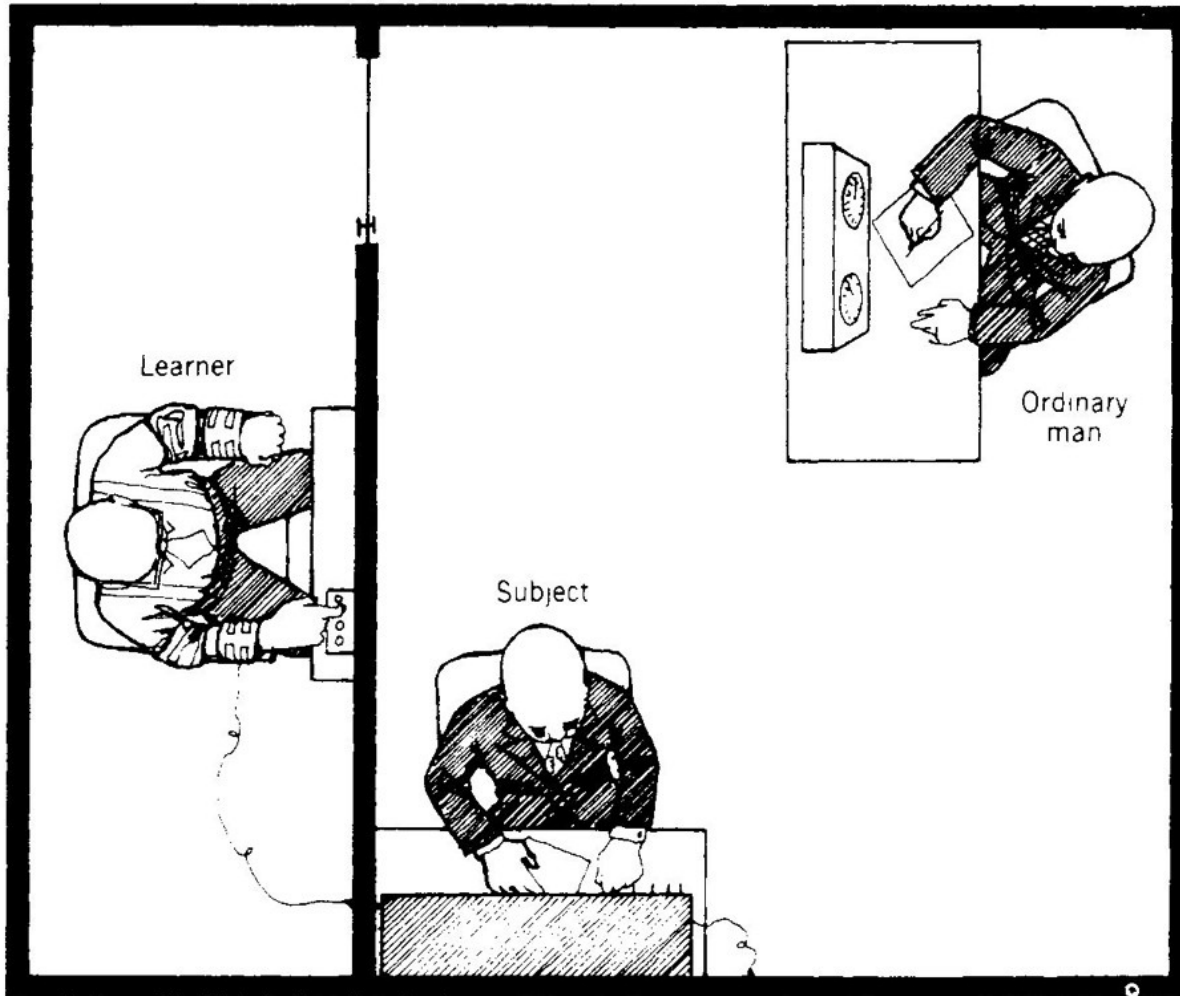
Experiment #3

- Oběť ve stejné místnosti:
 - 16/40 (40 %) vydrželo až do maxima 450 V
 - Průměrný maximální šok = 315 V

Experiment #4

- Kontakt s obětí
 - 12/40 (30 %) vydrželi až do maxima 450 V
 - Průměrný maximální šok = 270 V

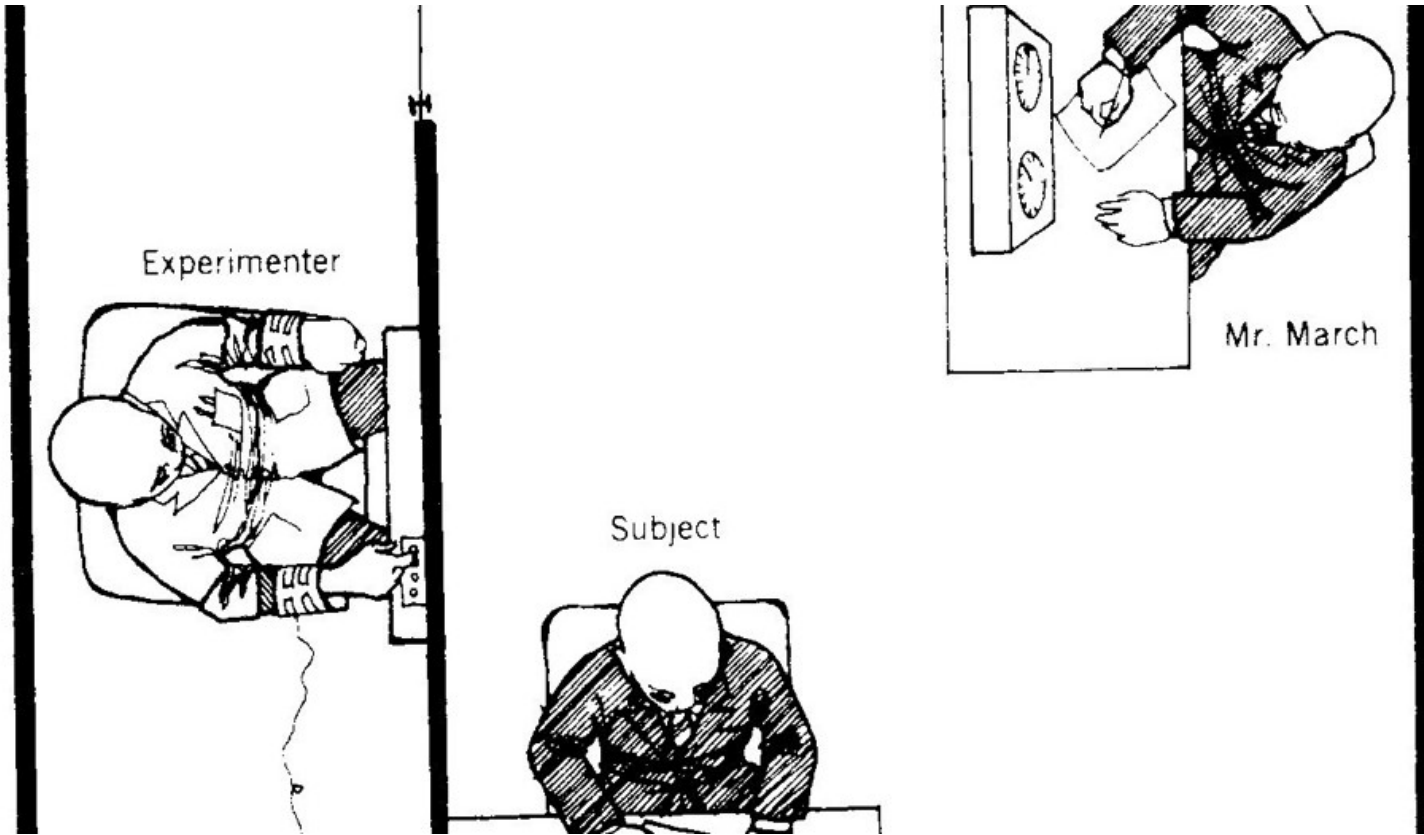
Experiment #13

Experiment #13

- Místo experimentátora obyčejný člověk
- 4/40 (20 %) vydrželi do maxima 45 V
- Průměrný nejvyšší šok = 240

Experiment #14

Experiment #14

- Experimentátor v roli Learnera, výměna rolí
- 0/40 ochotno dát 450 V
- Průměrný nejvyšší šok = 150 V

Milgram

- Člověk je schopen se podřítit autoritě, i když je to proti jeho nejlepšímu úsudku
- Není to rys osobnosti
- Je to dáno situací, ve které se člověk ocitne
- Adorno a ostatní se mýlí
- **Člověk poslouchající autoritu necítí odpovědnost za své činy**

Milgram

- Jaká je role prostředí?
- Co tedy vede lidi k poslušnosti?
- Co je atributem authority?
- Subjekty byly ujištěny, že to není nebezpečné. V genocidě je to naopak.
- O čem vypovídá těch 35 %, kteří neuposlechli
 - Tomu se nevěnuje
 - Evidentně jejich predispozice jsou silnější než situace

Replikace

- 9 replikací 1960s-1970s
- Průměrná poslušnost = 61 %
- 2
- 007 televizní semi-replikace, stejné výsledky jako Milgram
- Německo 1970: poslušnost = 85 %, jsou Němci více poslušní?

Caspar EA, Cleeremans CA, Haggard P. Coercion Changes the Sense of Agency in the Human Brain. *Current Biology*. 2016.

THOROUGHLY MODERN MILGRAM

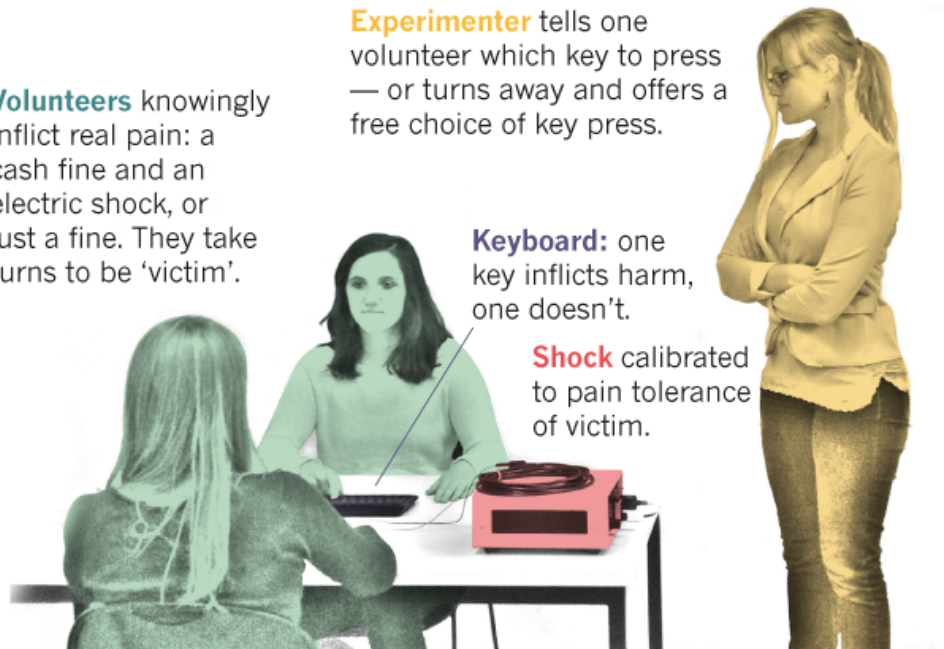
A modern version of Stanley Milgram's experiments on obedience to authority avoids the ethical pitfalls of the classic 1960s studies.

Volunteers knowingly inflict real pain: a cash fine and an electric shock, or just a fine. They take turns to be 'victim'.

Experimenter tells one volunteer which key to press — or turns away and offers a free choice of key press.

Keyboard: one key inflicts harm, one doesn't.

Shock calibrated to pain tolerance of victim.

Feelings probed using neural readings or volunteers' sense of time lag between key being pressed and a tone sounding.

- <https://www.youtube.com/watch?v=1HcMWInTtFQ>